

Custodiar el que és humà

Romà Casanova, bisbe de Vic

Lleó XIV en l'encíclica *Magnifica humanitas*, enfront dels reptes de la transformació digital, ens demana tenir cura del que és humà, sobretot en tres realitats: la veritat, el treball i la llibertat. En concret, ens demana: «redescobrir la veritat com a bé comú, protegir la dignitat del treball i salvaguardar la llibertat davant tota dependència i mercantilització» (131).

La veritat, el treball i la llibertat

El perill de la desinformació —no pas generada per la IA, però sí que té en ella un poder multiplicador— requereix que en el discurs públic hi hagi una verificació de la veritat dels fets. Solament aquesta recerca, «assumida com a bé comú, pot assegurar les bases d'una comunicació justa» (132). En un context cultural en què s'ha abandonat massa sovint la idea d'una veritat universal sobre el bé, cal remarcar la necessitat del reconeixement de la veritat de la dignitat humana, a la qual ens sotmetem. De fet, «una societat és noble i respectable perquè conrea la recerca de la veritat i, per la seva decantació, les veritats fonamentals»: sobre l'ésser humà, sobre el món, sobre el sentit de l'existència, sobre la família i, fins i tot, sobre Déu. Per tot això, és imprescindible una ecologia de la comunicació en tots els àmbits, també l'eclesial. Sense oblidar la importància dels processos educatius, discernint les eines que ens ofereix la digitalització. Aquí rau el paper clau de l'escola, la qual «no és cridada a perseguir la velocitat del món digital, sinó a oferir allò que el que és digital per si sol no pot donar: temps compartit per a aprendre i relacions fiables» (147).

La Doctrina Social de l'Església sempre ha posat l'atenció en la protecció dels treballadors i en la necessitat de combatre tota mena d'explotació. El treball és expressió de la dignitat humana, en quant col·labora a l'obra del Creador i

serveix per a mantenir-se una persona i la seva família; a més de ser expressió de relacions i de contribució a la comunitat. Per això resta clara la paraula del Sant Pare: «És desitjable que la tecnologia alliberi l'home de treballs especialment pesats, repetitius o perillosos i que ofereixi un suport intel·ligent a l'activitat humana, però la norma general ha de continuar essent la protecció dels llocs de treball i del paper insubstituïble de la persona humana» (152).

D'altra banda, «no s'han de subestimar les formes més subtils de dependència vinculades a l'economia digital de l'atenció, on les plataformes i els serveis estan dissenyats per a captar el temps i la mirada dels usuaris, explotant-ne les fragilitats i afeblint la llibertat interior» (170); sense oblidar tampoc la recopilació massiva de dades. La mirada envers aquests problemes ens fa afirmar que, «si la tècnica es converteix en criteri absolut, la persona corre el risc de ser tractada com una dada, un engranatge o una mercaderia; en canvi, si la tècnica s'inscriu en un horitzó de saviesa, es pot convertir en una oportunitat de creixement, justícia i fraternitat» (180).

